

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/46/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200185
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2015
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7014200185.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členiek senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v právnej veci navrhovateľky: O. X. C., bytom C. XXX/X, R., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, so sídlom Moyzesova 18, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 856/2014-KaKE zo dňa 13. januára 2014, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sp/10/2014-16 zo dňa 28. marca 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sp/10/2014-16 zo dňa 28. marca 2014, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 9Sp/10/2014-16 zo dňa 28. marca 2014 podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporcu č. 856/2014-KaKE zo dňa 13. januára 2014, ktorým tento nepriznal navrhovateľke uplatnený nárok na poskytovanie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) z dôvodu, že v zmysle § 4 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z. nespĺňa zákonnú podmienku materiálnej núdze, keďže jej započítateľný príjem vo výške 385 € presahuje výšku 1,4 aj 1,6-násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu platnú od 01. júla 2013.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že preskúmaním veci dospel súd prvého stupňa k záveru,

že odporca vec posúdil správne. Zhodne s odporcom konštatoval, že v prípade súdneho sporu uvedeného v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci (vec vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18C/139/2012) nebola splnená podmienka pre poskytnutie právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z., nakoľko započítateľný príjem navrhovateľky v posudzovanom období vo výške 385 € (invalidný dôchodok vo výške 300,90 € mesačne a úrazová renta vo výške 84,10 € mesačne) presahuje výšku 1,4-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, ako aj výšku 1,6-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu platnú od 01. júla 2013. Dal do pozornosti, že v súlade s § 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 601/2003 Z. z.“) 1,4-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu predstavuje sumu 277,33 € a 1,6 násobok sumy životného minima predstavuje sumu 316,94 € platnú od 01. júla 2013. Uviedol, že spornou v prejednávanej veci bola otázka posúdenia, či sumu úrazovej renty vo výške 84,10 € mesačne, ktorú poberala navrhovateľka, možno považovať za započítateľný príjem za posudzované obdobie jún 2013 až december 2013. Odvolávajúc sa na ustanovenia § 3 ods. 1, § 4 ods. 2, § 6a ods. 1, § 7 ods. 2 písm. a/, § 7 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z. z. vyslovil, že úrazovú rentu aj napriek tomu, že je oslobodená od dane z príjmov fyzických osôb podľa § 9 ods. 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, je potrebné považovať za príjem podľa tohto zákona. Preto označil za správny postup odporcu pokiaľ v danom prípade za započítateľný príjem považoval priemerný mesačný príjem navrhovateľky za posudzované obdobie jún 2013 až december 2013 vo výške 385 € (invalidný dôchodok vo výške 300,90 € mesačne a úrazová renta vo výške 84,10 € mesačne).

O trovách konania rozhodol súd s poukazom na § 250k ods. 1 OSP s použitím § 250l ods. 2 OSP tak, že v konaní neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie, navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sp/10/2014-16 zo dňa 28. marca 2014 zrušil, nakoľko mala za to, že nie je dôvodný. Krajskému súdu vyčítala nesprávnosť jeho záveru, že úrazovú rentu je treba považovať v zmysle § 7 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. za dávku úrazového poistenia. Uvedené podľa navrhovateľky zo znenia zákona nevyplýva. Namietala, že tento príjem je oslobodený od dane, pretože sa ním riešia zvýšené náklady na zdravotnú starostlivosť (lieky a iné náklady).

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sp/10/2014-16 zo dňa 28. marca 2014 potvrdil. Uviedol, že trvá na svojom vyjadrení zo dňa 25. februára 2014 a napadnutý rozsudok považuje za zákonný a vecne správny, vydaný v súlade s právnymi predpismi, preto odvolanie navrhovateľky pokladal za nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19. novembra 2015 (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým ako súd prvého stupňa potvrdil rozhodnutie odporcu č. 856/2014-KaKE zo dňa 13. januára 2014, ktorým navrhovateľke nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci. Odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup odporcu, ktorým rozhodol s

konečnou platnosťou vo veci žiadosti navrhovateľky o nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z.

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP skonštatoval, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov §§ 250l a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250l ods. 2 v spojení s § 250i ods. 3 OSP).

Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 OSP).

Odvolací súd v odvolacom konaní je viazaný rozsahom odvolacích dôvodov, v rozsahu ktorých v danom prípade posudzoval, či súd prvého stupňa správne aplikoval právnu úpravu ustanovenú v zákone č. 327/2005 Z. z., ktorou zákonodarcu stanovil podmienky pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Účelom zákonodarcu právnou úpravou v zákone č. 327/2005 Z. z. bolo vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, ako aj prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov (§ 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z. materiálnou núdzou je stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

Podľa § 4 ods. 2 cit. zákona, do príjmu fyzickej osoby, ktorá žiada o poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „žiadateľ“), sa započítavajú príjmy obdobne ako pri výpočte príjmu fyzickej osoby na účely určenia súm životného minima; to neplatí, ak sú spoločne posudzované fyzické osoby účastníkmi sporu v súdnom konaní s protichodným postavením.

Podľa § 6 ods. 1 cit. zákona, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslit' v peniazoch.

Podľa § 6a ods. 1 cit. zákona, ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b/ a c/ tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

Podľa § 7 ods. 3 cit. zákona, z príjmov fyzických osôb, ktoré sú oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu, sa za príjem podľa tohto zákona nepovažujú príjmy poskytované ako

- a/ dávka a príspevky k dávke v hmotnej núdzi a jednorazová dávka v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu,
- b/ peňažné príspevky občanom s ťažkým zdravotným postihnutím na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ich ťažkého zdravotného postihnutia podľa osobitného predpisu,
- c/ materské podľa osobitného predpisu,
- d/ dávky štátnej sociálnej podpory podľa osobitného predpisu,
- e/ zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,
- f/ štipendiá okrem štipendia poskytovaného študentovi v doktorandskom študijnom programe v dennej forme štúdia podľa osobitného predpisu.

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odporca v danom prípade postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, vo veci rozhodol vecne a právne správne a preskúmané rozhodnutie aj náležite odôvodnil, z ktorých dôvodov súd prvého stupňa napadnuté rozhodnutie správneho orgánu potvrdil v súlade so zákonom.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že dôvodom jeho vydania bola skutočnosť, že žalovaný správny orgán na základe priložených listinných dokladov mal za preukázané, že navrhovateľka ako žiadateľ nesplnila podmienku ustanovenú v právnej norme § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z., v zmysle ktorej fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom (§ 2 zákona č. 601/2003 Z. z.) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, ktorá podmienka je nevyhnutným predpokladom na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 cit. zákona, s poukazom na to, že úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok v zmysle cit. § 6 ods. 1 uvedeného zákona.

Odporca v predmetnej veci posudzoval otázku materiálnej núdze navrhovateľky na základe jej žiadosti o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci a priložených dokladov deklarujúcich jej sociálny a majetkový stav z hľadiska splnenia všetkých zákonných podmienok, čím postupoval v súlade s citovaným zákonným ustanovením. Vzhľadom k tomu, že z dokladov predložených navrhovateľkou vyplynulo, že

odpočítateľný príjem navrhovateľky ako žiadateľa presahuje výšku 1,4-násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu a tiež 1,6-násobok životného minima pre jednu plnoletú osobu v mesiaci podania žiadosti, teda v decembri 2013 a v šiestich predchádzajúcich mesiacoch, dospel k správne mu záveru, že navrhovateľku nie je možné považovať za osobu v materiálnej núdzi majúcu právo na poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z.

Odvolací súd dáva do pozornosti navrhovateľky, že odporca ako príslušný správny orgán, za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytnutie právnej pomoci musí skúmať splnenie všetkých zákonných podmienok ustanovených v právnej norme § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. a teda musí sa zaoberať aj otázkou sociálneho a materiálneho stavu žiadateľa ako jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, pretože bez splnenia tejto podmienky, nemožno žiadaný nárok na poskytnutie právnej pomoci priznať, hoci žiadateľ ďalšie dve podmienky splnil.

Taktiež považuje za potrebné poukázať na § 7 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z. z., obsahujúci taxatívny výpočet príjmov fyzických osôb, ktoré sú oslobodené od dane z príjmov a nezapočítavajú sa ani do príjmu na účely tohto zákona. Z dikcie cit. ustanovenia vyplýva, že jednou zo zložiek príjmu na účely tohto zákona budú aj dávky úrazového poistenia. V nadväznosti na uvedené dáva do pozornosti § 13 ods. 3 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého z úrazového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú úrazové dávky, a to úrazová renta. Preto nemohol odvolací súd prihliadnuť na námietku navrhovateľky, spočívajúcu v tvrdení o nesprávnom závere krajského súdu, ktorý úrazovú rentu považoval v zmysle § 7 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. za dávku úrazového poistenia.

Za stavu, že pre účely posudzovania výšky príjmu navrhovateľky ako žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci bola rozhodujúca výška jej čistého započítateľného príjmu, t. j. 385 € (invalidný dôchodok vo výške 300,90 € mesačne a úrazová renta vo výške 84,10 € mesačne), odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné ako konštatovať, že právny záver krajského súdu bol v súlade so zákonom.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu s poukazom na § 250I ods. 2 v spojení s § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Záverom Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že vydaním napadnutého rozhodnutia zo strany žalovaného správneho orgánu, ktorým z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok nebol navrhovateľke priznaný nárok na právnu pomoc v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z., právo navrhovateľky domáhať sa ochrany svojich práv pred príslušným súdom ostalo zachované.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že neúspešnej navrhovateľke ich náhradu nepriznal a odporcovi v tomto druhu konania náhrada trov konania neprináleží (§ 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250I ods. 2 OSP, § 250k ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.